

MAATSCHAPPELIJK(E) ZORGEN

Visiedocument van de
Vereniging College Adviserend Tandartsen
Maart 2012

Het College Adviserend Tandartsen maakt zich ernstige zorgen over de toekomstige betaalbaarheid van de mondzorg vanuit de collectieve middelen, en in het verlengde daarvan over de continuïteit c.q. beschikbaarheid van adequate collectief gefinancierde mondzorg voor kwetsbare groepen. De mondzorgverlener dient zich bewust te zijn van de collectieve belangen en de noodzakelijke maatschappelijke solidariteit en zal zijn handelen daarnaar moeten richten. Dit “maatschappelijk zorgen” behoort naast de medisch/tandheelkundige aspecten van de zorgverlening een vast onderdeel te zijn van de professionele attitude en telkens afgewogen te worden tegen het individuele zorgbelang en de immer toenemende technische mogelijkheden. Alleen dan kan de verzekerde mondzorg overeind blijven.

Hiervoor is een brede maatschappelijke ombuiging nodig. Voor de realisatie daarvan is een belangrijke taak weggelegd voor de opleidingen, de beroepsorganisaties, de zorgverzekeraars en de politiek. Het College Adviserend Tandartsen ziet zichzelf als vaandeldrager van deze missie. De visie van het CAT is gegrondvest op onderstaande uitgangspunten.

Marktwerking

De ingevoerde marktwerking maakt de te sluiten behandelovereenkomst geheel tot speelbal tussen de individuele zorgverlener en patiënt. De basisprincipes van een markt zijn: handel drijven en winst maken. In de (mond)zorgmarkt is geen goede balans aanwezig. Ziek zijn is geen onderhandelbaar gegeven, het zorgproduct inmiddels wel. De verkopende partij heeft de macht, de koper heeft geen inzicht in de noodzaak en de kwaliteit van het gekochte product. Transparantie in de kwaliteit van de mondzorg is onvoldoende aanwezig maar wel dringend noodzakelijk.

Ongebreidelde groei van de behandelmogelijkheden

In termen van marktwerking: de etalages van zorgverleners staan vol met producten. Dagelijks komen er nieuwe zorgproducten en behandelmethoden bij: nieuw, nog mooier, nog beter. Het toenemende zorgaanbod genereert een toenemende zorgvraag: “mijn probleem kan verholpen, dus het moet verholpen”. Deze immer toenemende kostenspiraal kan simpelweg niet collectief gefinancierd worden. Er dienen duidelijke keuzes gemaakt te worden in wat collectief wenselijk en haalbaar is.

Financiering

De financiering van de mondzorg is gericht op de honorering van een verrichting. Dit leidt tot een perverse behandel prikkel. Niet de behandeling van de ziekte loont, maar het herstel van de schade c.q. het doen van een technische handeling. Bijvoorbeeld de behandeling van *de gevolgen van* cariës kost onze samenleving miljoenen, de *ziekte* cariës is of wordt niet of nauwelijks onder controle gebracht. Ook de toenemende vraag naar implantologie maakt deze perversiteit zichtbaar. In de visie van het CAT moet een implantaat enerzijds gezien worden als een prachtige en zinvolle ontwikkeling maar anderzijds ook als een schrijnend toonbeeld van een nog immer falende preventie en niet succesvolle curatie.

De mondzorg en de financiering daarvan moeten gericht worden op het realiseren van gezondheidswinst in plaats van op de verrichting zelf.

Preventie boven curatie

In de mondzorg is genoegzaam aangetoond dat een adequaat preventieprogramma voor mondgezondheid een conditio sine qua non is. Het College is van mening dat de taak van de mondzorgverlener juist meer moet liggen in (preventieve) coaching en begeleiding dan in curatie. De coaching moet mede gericht zijn op bewustwording van de patiënt met betrekking tot diens gedrag en leefstijl en de maatschappelijke gevolgen daarvan.

Aan dit visiedocument liggen ten grondslag:

- Presentatie J. Kieft / R. van Wijk: “Visie op toekomst (beschikbaarheid) mondzorg”
- Presentatie J. Huddleston Slater: “Gezonde keuzes in de mondzorg”
- Presentatie E.F.M. Homan: “Zorgtraject in plaats van verrichting”
- Communis opinio College Adviserend Tandartsen